



GEN & TEMİZER | ÖZER

Türk Sermaye Piyasasındaki Son Gelişmeler

ŞUBAT 2023

01

Borsa İstanbul ("BİST")'da geçici açığa satış yasağı getirildi ve pay ve pay endeksi türev pazarları geçici olarak kapatıldı

BİST pay piyasalarında geçici bir karar alındı. Bu karar çerçevesinde, 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, açığa satış işlemleri yasaklandı ve aynı gün içinde açığa satış tuşuna basılmadan yapılan ve kapatılan pozisyonlar da bu yasağın kapsamına alındı. Bu kararın uygulanmasının kontrol ve takibinde sorumluluğun yatırım kuruluşlarında olmasına karar verildi.

Ayrıca deprem felaketi sonrasında yaşanan volatilité artışı ve olağandışı fiyat hareketleri nedeniyle BİST, piyasaların güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir şekilde işleyişini sağlamak amacıyla Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği'nin ilgili maddesi uyarınca Pay Piyasası ile Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası bünyesindeki Pay ve Pay Endeksi Türev Pazarları 8 Şubat 2023 tarihinden itibaren 14 Şubat 2023 tarihine kadar 5 iş günü süreyle kapatıldı. Düşük işlem hacmi de dikkate alınarak, kapatılan pazarlarda sağlıklı fiyat oluşumuna imkan sağlamayan işlemlerin de iptal edilmesine karar verildi.

02

Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarına ilişkin işlem durdurma kararı alındı

Kurul'un 8 Şubat 2023 tarihli 7/158 sayılı kararı uyarınca BİST pay piyasasının kapalı olması nedeniyle 8 Şubat 2023 tarihinden başlayarak piyasanın tekrar açıldığı tarihe kadar portföy saklayıcısının bilgilendirilmesi ve kamunun Kamu Aydınlatma Platformu ("KAP")'nda yapılacak bir duyuru ile yatırımcıların bilgilendirilmesi kaydıyla;

Yatırım fonlarına ilişkin olarak;

- Borçlanma araçları, para piyasası, garantili/koruma amaçlı şemsiye fonu, kıymetli madenler şemsiye fonuna bağlı ihraç edilen fonlar ve unvanında "döviz", "para piyasası" ve "kısa vadeli" ibareleri yer alan serbest fonlar ile unvanında "yabancı" ibaresi yer alan fonların ve,
- Katılım şemsiye fonu'na bağlı fonlardan unvanında belirli bir varlık grubu (kira sertifikası, altın, kıymetli madenler, para piyasası) geçen fonlar dışında kalan fonların birim pay değeri hesaplamaları ve katılma payı alım satım işlemleri durduruldu.
- Ayrıca söz konusu fonların Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu (TEFAS) işlemleri de durduruldu.

Emeklilik yatırım fonlarına ilişkin olarak;

- Borçlanma araçları, para piyasası, katılım (katılım hisse senedi fonları hariç), kıymetli madenler, başlangıç emeklilik yatırım fonlarıyla,
- Unvanında "yabancı" ve "döviz" ibareleri yer alan emeklilik yatırım fonları dışındaki OKS fonları dahil emeklilik yatırım fonlarının pay fiyatı hesaplamaları ve pay alım satım işlemleri,
- Bu kapsamda söz konusu fonların Bireysel Emeklilik Fon Alım Satım Platformu (BEFAS) işlemleri de durduruldu.

Yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonları için değerlendirme tarihi 8 Şubat 2023 olan pay alım/satım talimatları (TEFAS/BEFAS'ta gerçekleşen işlemler dahil olmak üzere) gerçekleştirilmesinde, BIST Pay Piyasası'nın açıldığı ilk gün değerlendirme tarihi olarak dikkate alınmasına karar verildi.

Ayrıca Kurul'un 9 Şubat 2023 tarihli 8/173 sayılı kararı uyarınca emeklilik yatırım fonlarına ilişkin alınan kararın tüm emeklilik fonları için uygulanmasına karar verildi.

03

Aracı kurumlara yönelik kredi faiz oranları ve risk hesaplamaları ile ilgili düzenlemelerde değişikliğe gidildi

Kurul tarafından, depremin finansal piyasalar üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak ve yatırımcıların mağduriyetini önlemek amacıyla yapılan 14 Şubat 2023 tarihli 9/179 sayılı duyuru uyarınca;

- 10 Nisan 2023 tarihine kadar aracı kurumlar tarafından portföy büyüklüğü 1.000.000 Türk Lirası ve altında olan müşterilere uygulanacak azami kredi faiz oranı ve kredili olmayan bir alım emri nedeniyle ödemekle yükümlü oldukları tutarın tamamının veya bir kısmının takas günü itibarıyla tevdi edilmemesi durumunda uygulanacak faiz oranı, aracı kurumun vereceği kredinin kaynak maliyeti dikkate alınarak makul bir seviyede belirlenmesine karar verildi,
- 30 Haziran 2023 tarihine kadar aracı kurumların hazırladığı sermaye yeterliliği tablolarında, kendi portföylerine alınan pay senetlerine ilişkin pozisyon riski oranı %10 yerine %3 üzerinden, kredi hesabı altında izlenen "Diğer Müşteriler" için pozisyon riski oranının ise %8 yerine %4 üzerinden hesaplanmasına karar verildi,
- 6 Şubat 2023 tarihi itibarıyla 30 Haziran 2023 tarihine kadar deprem bölgesinde ikametgâhı, işyeri adresi veya şubede hesabı bulunan müşterilere kullandırılan kredilerin genel işlem sınırı hesaplamasında dikkate alınmamasına karar verildi, ve
- Kurul tarafından 19 Mart 2020 tarihli 17/400 sayılı kararı uyarınca %35 olarak belirlenen başlangıç özkaynak koruma oranının, 10 Nisan 2023 tarihine kadar %20 olarak uygulanmasına karar verildi.

04

Kurul tarafından payların geri alım işlemlerinde kolaylık sağlandı

Kurul'un 14 Şubat 2023 tarihli ve 9/177 sayılı ilke kararıyla payları borsada işlem gören halka açık şirketler ve bağlı ortaklıklarının, genel kurul kararı aranmaksızın alacakları bir yönetim kurulu kararı ile geri alım programı başlatabilmelerine imkan tanındı. Bunun için programın amacı, süresi, alınacak pay adedi ve fon tutarı gibi ayrıntıların yönetim kurulu kararında belirtilmesi, kararın özel durum açıklaması kuralları uyarınca kamuya açıklanması ve alınan yönetim kurulu kararının yapılacak olan ilk genel kurulda ortakların bilgisine sunulması gerekmektedir. Mevcut bir geri alım programı olan şirketler ve bağlı ortaklıklarının ise ayrıca bir yönetim kurulu kararı almalarına gerek bulunmamakta.

Geri alınan paylar nedeniyle edinilmiş bedelsiz paylar için de bahsedilen esasların geçerli olmasına karar verildi. Ayrıca geri alınan paylar, geri alındığı tarihten itibaren 30 gün boyunca satılmayacak ve satışlar için "ilk giren ilk çıkar" yöntemi uygulanacak. Ayrıca Kurul tarafından II-22.1 sayılı Geri Alınan Paylar Tebliği'ndeki bazı maddelerin uygulanmamasına da karar verilmiştir.

Deprem finansal piyasalar üzerindeki olumsuz etkisini asgariye indirmek ve yatırımcı mağduriyetlerinin önüne geçmek amacıyla Kurul tarafından sermaye piyasası mevzuatına tabi işletmelerin 2022 yılına ait finansal raporlarının sermaye piyasası mevzuatında belirlenmiş nihai bildirim tarihine kadar yapılmasına imkan tanındı. Yatırım fonlarının 2022 yılına ait bağımsız denetimden geçmiş finansal raporlarının ve emeklilik yatırım fonlarının 2022 yılına ait yıllık raporlarının KAP'ta ilanının yapılabilmesi için 30 Nisan 2023 tarihine kadar ek süre tanındı.

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK"), III-55.1 sayılı Portföy Yönetim Şirketleri ve bu Şirketlerin Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Tebliği'nde ("Tebliğ") 18 Şubat 2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikler ile portföy yönetim şirketlerinin ("Şirket") organizasyonel yapı ve sermayelerinin güçlendirilmesine yönelik değişiklikler yaptı.

Tebliğ'de yapılan en önemli değişikliklerin başında, Şirketlerin kuruluşu için öngörülen başlangıç sermayesi ve asgari özsermaye yükümlülükleri tutarlarının artırılması oldu. Buna göre başlangıç sermayesi asgari 6.000.000 TL'den 30.000.000 TL'ye çıkarılırken Şirketlerin sahip olması gereken asgari özsermaye rakamını belirleyen portföy büyüklüğü eşikleri ve dolayısıyla asgari özsermaye rakamları da artırılmış oldu. Buna göre değişiklikten önce portföy büyüklüğüne ilişkin eşikler 200.000.000 TL ile 7.500.000.000 TL arasında iken, değişiklik ile eşik aralıkları beş katı oranında artırılıp 1.000.000.000 TL'den 36.000.000.000 TL'ye çıkarılmış olup asgari özsermaye yükümlülükleri ise 30.000.000 TL ile 100.000.000 TL aralığına çıkarıldı.

Değişiklikten önce portföy yöneticiliği faaliyeti yürütmek üzere faaliyet izni için SPK'ya başvuran Şirketlerin istihdam etmeleri gereken asgari portföy yöneticisi sayısı iki olup Şirketlere sayı konusunda esneklik sağlanmıştı. Değişiklik ile Şirketlerin bünyelerinde istihdam edecekleri portföy yöneticisi sayısı artırıldı ve yukarıda belirtilen yönettikleri portföy büyüklüklerine göre sırasıyla en az üç, dört, beş ve altı portföy yöneticisi istihdam etme şartı getirildi. Tebliğ istihdam şartı olarak aynı zamanda tam zamanlı çalışmak üzere bir muhasebe sorumlusunun da istihdam edilmesini öngördü.

Bir diğer önemli yenilik, Şirketlerin faaliyetlerinde kullanmakta olduğu hizmetleri (ör. bilgi sistemleri hizmetleri, araştırma hizmeti, risk yönetim sistemi hizmeti), yatırım kuruluşları veya uzmanlaşmış diğer kuruluşlardan almanın yanı sıra, bu hizmetlere yönelik kendi bünyelerinde bir birim oluşturmuş diğer Şirketlerden de alabilme olanağı oldu.

Teşkilatlanma açısından, Şirketlere irtibat bürosu kurma imkanı getirildi. Değişiklik öncesi ancak şube açabilen ve aracı kurumlarla acentelik tesis edebilen Şirketler, değişiklik ile yurtiçinde veya yurtdışında artık irtibat bürosu da açabilmektedir. Şirket merkezinin dışındaki şube, irtibat bürosu veya acentelik kuruluş işlemlerinin kamuya ilan ve ticaret sicilinde tescil edilmesi gerekmektedir. Şirketlerin acentelik kurması durumunda müşteriler ile elektronik ortamda sözleşme yapabilmeleri olanağı getirilmiştir.

Ayrıca Şirketlere, merkez dışında kurdukları birimlerde meydana gelen personel veya adres değişikliği gibi değişiklikleri Tebliğ'de öngörülen ilgili mercilere bildirme yükümlülüğü getirildi.

SERMAYE PİYASASI KURULU TARAFINDAN İZİN VERİLEN İHRAÇLAR – ŞUBAT 2023

İLK HALKA ARZLAR		
ORTAKLIK ADI	SATIŞ TÜRÜ	İHRAÇ TUTARI
Göknur Gıda Maddeleri Enerji İmalat İthalat İhracat Ticaret ve Sanayi AŞ	Bedelli Sermaye Artışı	65.000.000 TL
	Ve	Ve
	Mevcut Pay Satışı	14.250.000 TL

HALKA AÇIK ORTAKLIKLARIN PAY İHRAÇLARI		
ORTAKLIK ADI	SATIŞ TÜRÜ	İHRAÇ TUTARI
Barem Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı	210.000.000 TL
İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.	İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı	282.931.987,84 TL
Koza Altın İşletmeleri AŞ	İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı	3.050.000.000 TL

BORÇLANMA ARAÇLARININ İHRAÇLARI		
ORTAKLIK ADI	SATIŞ TÜRÜ	TAVAN LİMİTİ
Aktif Yatırım Bankası A.Ş.	Nitelikli Yatırımcı	1.000.000.000 TL
Mercedes Benz Kamyon Finansman A.Ş.	Tahsisli / Nitelikli Yatırımcı	700.000.000 TL
Şekerbank T.A.Ş.	Yurtdışı	300.000.000 ABD Doları
Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Nitelikli Yatırımcı	280.000.000 TL
Destek Finans Faktoring A.Ş.	Yurtdışı	5.420.000 ABD Doları
Halk Yatırım Menkul Değerler AŞ	Nitelikli Yatırımcı	1.250.000.000 TL
Volkswagen Doğu Finansman AŞ	Nitelikli Yatırımcı	600.000.000 TL
Tam Finans Faktoring AŞ	Tahsisli / Nitelikli Yatırımcı	306.500.000 TL
Oyak Yatırım Menkul Değerler AŞ	Tahsisli / Nitelikli Yatırımcı	3.800.000.000 TL
T.C. Ziraat Bankası AŞ	Tahsisli / Nitelikli Yatırımcı	30.000.000.000 TL
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası AŞ	Yurtdışı	1.000.000.000 ABD Doları
T.C. Ziraat Bankası AŞ	Yurtdışı	4.000.000.000 ABD Doları

DİĞER İHRAÇLAR

ORTAKLIK ADI	KAYNAK KURULUŞ / FON KULLANICI	SERMAYE PİYASASI ARACI TÜRÜ	SATIŞ TÜRÜ
Halk Varlık Kiralama AŞ	Kayseri Şeker Fabrikası AŞ	Yönetim Sözleşmesine Dayalı Kira Sertifikası	Nitelikli Yatırımcı



Daha fazla bilgi için **Sermaye Piyasası Ekibimizle** iletişime geçebilirsiniz



Müfit Arapoğlu

Partner, Head of Service

marapoglu@gentemizerozzer.com



Dila Topuz

Senior Associate

dtopuz@gentemizerozzer.com



Ege Erol

Associate

eerol@gentemizerozzer.com



Ece Gün

Associate

egun@gentemizerozzer.com



Umut Aydoğan

Associate

uaydogan@gentemizerozzer.com



Hatice Nur Arslan

Legal Trainee

naslan@gentemizerozzer.com